

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Веселин Христов Дафов

за дисертацията на Евангелос Калфопулос

редовен докторант в Катедра „Философия“ на Философския факултет в Софийски университет „Свети Климент Охридски“

на тема:

„Философската ирония: метафилософско изследване“ от Евангелос Калфопулос
за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по философия

Представеният за защита дисертационен труд на Евангелос Калфопулос е в обем от 241 стр. и се състои от Въведение, три глави: 1/ Сократическата ирония, 2/ Иронията на Модерността, 3/ Иронията на Постмодерността, Заключение и Библиография.

В представената работа многократно се заявява намерението да се разгледа *иронията* като метафилософска концепция, в смисъла на това, че през нея, чрез нея се формират различни философски нишки или течения, чрез които се осъществява прогреса на философията (виж. стр. 17 от Дисертацията).

Макар и да съм съгласен с посочената роля на иронията за философията и философстването, то още тука ще отбележа скептичността по отношение на претенцията всеки един метод или феномен (както е може би по-точно да се каже в случая) на философията или философстването да бъде непременно извеждан като „метафилософска“ реалност. С която заявявам и неудовлетворителното обосноваване на „метафилософията“ като „... изследване или теория за пръвърху природата на философията“, цитат от Thomas Mautner, *The Penguin Dictionary of Philosophy*, (London: Penguin Books, 2000), 350 (виж, стр. 8 на Дисертацията). Изобщо не става ясно какво в приведения цитат от статията в посочения Речник, позволява на докторанта да се съгласи и приеме тази дефиниция.

Така изобщо се очертава и главната трудност в работата – да се защити намеренията да се обоснове изобщо възможността за „метафилософско“ изследване. Тази трудност проличава най-вече, когато се вземе предвид тази многократно посочвана особеност на философията, като това знание, което през цялото време знае самото себе си, философстването като това мислене, което мисли самото себе си и т.н. Този именно „природа“ (особеност) на философията „задължава“ например историята на философията да бъде винаги „философска история на философията“, систематиката на философията да бъде винаги „философска систематика на философията“ и т.н. В противен случай те не биха били философски, а просто историографски или схематични.

В този смисъл приемам, че когато в дисертацията се говори за метафилософия, без значения дали е базирано на авторово разбиране или някое друго, то се има предвид такова, все пак именно философско, изследване, което обаче се отнася до отделни философски течения или прояви, което могат да бъдат наричани „философии“ и само в този смисъл то бива мета- , доколкото отива отвъд една конкретно философстване, една конкретна философия, но не изобщо отвъд самата философия.

В конкретното разгръщане на идеята за ирония, Евангелос Калфопулос постига безспорен успех и отлични реконструкции на понятие в история на философията. Като оставим настрана някои дребни неточности – като например твърденето, че „Системата на идеите е именувано метафизика от Аристотел“ (виж стр. 9 на дисертацията), то мога да призная за успех постигната рефлексия върху ролята на иронията за философията.

Прави много приятно впечатление показаното отлично владение на постмодернистки идеи и концепти, които влизат в отношение с ироничното през философия на езика, както и критиката към този подход.

Нямам забележки по структурата на дисертацията, нито по формулираната цел.

Относно формулираните приноси на дисертацията: приемам за коректно посочени Първи, Втори и Трети. Относно Четвърти – отхвърлям го с посочените вече по-горе аргументи относно обосноваването на „метафилософия“.

В заключение считам представения дисертационен труд за интересен и значим опит да се осмисли ролята на иронията за развитието на философията и макар и да има пропуски и неточности, все пак трябва да бъде призната философската смелост и ангажимент към смисъла и задълбоченото познание. Налице са конкретни иновативни предложения и академични намерения, свързани с темата на дисертацията, които придават плътност на казаното в дисертацията.

Нагласата ми е да гласувам с „да“ присъждането на научна и образователна степен „доктор“ на колегата Евангелос Калфопулос, но все пак разчитам на защитата за изясняване на посочените от моменти си и изказани критични забележки.

София

05.06.2023 г.

проф. д-р Веселин Дафов